

Valles Marineris

(Lucie)

Kluci přišli přesně. Oddechla jsem si, když jsem viděla, že skrývají nervozitu. Jsme na tom stejně, to znamená... No prostě se bojíme, jestli bude dnešek pokračovat tak pěkně, jako když jsme se včera potkali na výstavě.

Ještě teď mi dělá dobře vzpomínka na tu situaci. Rozchechtala jsem se, když ten rošťák dělal u reflektoru stínovýho zajíčka. To ho asi povzbudilo a přivlnil se ke mně. „Mladá dáma by ráda zajíčka?“ Poplašil mne, vypadal jak slizák. No a v tom se tam objevil Elias v patách s Alanem. „Krepnner, vyhuč!“ řekl nesmlouvavě. Jen tohle, nic víc. Krepnner něco brblal, ale vyhučel.

Pak už jsme se dali do řeči úplně přirozeně. Přiletěli ze Země na studijní pobyt. Tak se to oficiálně jmenuje. Ve skutečnosti jim nějaká unie zaplatí za dobré vysvědčení jeden měsíc na Marsu, kde si mají vyzkoušet praktiky terraformace. Rostlinky, které se pokoušíme zdomácnit na Marsu, jsou sice všelijak geneticky upravované, ale co si budeme povídat. V praxi to chce každou rostlinku nějak opečovávat, aby se uchytila. A to je máme na dnech údolí v loužích řídkého vzduchu, přisvětlované zrcadly na stěnách příkopů. Ale jednoho dne tu bude dost vody a z hornin uvolníme tolik plynů, že začnou samy expandovat i do vyšších poloh.

Věděla jsem, že schválně zlehčují, proč je vybrali. Dobré vysvědčení má leckdo, jen podle klasifikačního průměru třídu jistě nevybrali. Do posledního kola soutěže mohli postoupit jen ti nejlepší. Však jsem viděla i na Maxovi, že je bere. Zkraje jsem nevěřila, že Alana s Eliasem na tu dnešní výpravu vezme. Víím, jak mu nahoře říkají. Starej jezevec. A ne bezdůvodně. Kluci na něj museli zapůsobit, když se nechal tak rychle ukecat.

„Jste tu přesně.“

„Ahoj, těšili jsme se. Profesorka nic nenamítala. Dnes je seminář na téma Mars a surrealismus. Pustila nás bez námitek, myslím, že sama zalomí už v první čtvrt hodině.“

„Už jste se zabydleli?“

„No jo, máme společný pokoj ještě s Rafaelovičem.“

„Toho asi ještě neznám.“

„Až ho uvidíš, tak ho poznáš. Třídní génius, vyjadřuje se zásadně v maticích.“

„Cože?“

„Elias přehání, mluví normálně, ale občas nepochopíš, co říká. A na oplátku on nepochopí tebe, když řekneš něco nejednoznačně.“

Na chvíli došla řeč. Honem, řekni něco! Jaké měli vysvědčení, blbost...

„Je to tu celé takové dobrodružné,“ vytrhl mi trn z paty Alan.

Rozhlédla jsem se nechápavě, kde vidí to dobrodružství.

„Myslím ty skály tady všude kolem.“

„Aha, to jen tady v Noctis Labyrinthus. To Max tohle místo navrhl pro základnu. Síť úzkých prasklin mu připadala jako přírodní pevnost. Ty nejužší, jako třeba tahle, se daly snadno zastřešit a napustit dýchatelnou atmosférou. Počkejte, až budem v Maríně, tam to bude vypadat úplně jinak.“

„V Maríně?“

„Tak tady říkáme trhlině Valles Marineris. Je to zatím jediné místo na Marsu s jakž takž dostatečným tlakem.“

„A kdy už půjdem?“

„Nepůjdem, to by byla dlouhá cesta. Pojedem, Max šel pro rover, každou chvíli tu musí být.“

(Alan)

Když jsme vyjeli přepouštěcí komorou z Noctis Labyrinthus, bodlo mne světlo do očí. Transparentní střechy nad Labyrinthem sice propouštěly světlo dovnitř, ale stěny kaňonů bránily přímým paprskům.

„Moc světla, co?“ usmívá se doktor Ljapunov, když ve zpětném zrcátku pozoruje naše mhouření. „To dělají ta zrcadla na oběžné dráze. Máme tam stovky kilometrů čtverečních reflexní plachty, abychom planetu trochu rozehřáli, než se nastartuje skleníkový efekt. Časem bude sběrná plocha řádově vyšší.“

Chvilí o tom přemýšlím. „Tak to pak budete venku chodit ve svářečských brýlích.“

„Neboj, nesvítíme pořád na stejné místo. Nejvíc to praží po ránu a navečer, a to je zase Slunce ještě slabé.“

„To znamená, že jsou ta zrcadla na polárních drahách?“ vyptává se Elias a já vypínám. Astronomie je Eliasův koníček, můj taky, ale o nezvyklých aspektech spojených s oběhem po polární dráze si můžeme vyprávět i jindy. Teď mne fascinuje krajina. Ostatně téma jim dlouho nevydrželo a na chvíli se udělalo ticho. Doktor i Lucie

cháпали, oč jde, a nechali nás v klidu nasávat krajinu.

Nahrubo proražená cesta byla stále horší. Adaptivní podvozek roveru se činil, největší nerovnosti však eliminovat nedokázal. Ze všech sil jsme se drželi madel, ale dobrá nálada nás neopouštěla.

„Vidíte támhleto halu napůl zapuštěnou do skály? To je skladiště iontových motorů, co montujeme na komety, aby se s nimi dalo manipulovat. Tak hned za ním je vjezd do kaňonu.“

„Už tady? Já myslel, že pojedeme kolem lomikamenů.“

„Však ano, ale nebudem to objíždět po cestě pro těžkou techniku. Nejsme přece školní výprava. Nebo snad ano?“ Ljapunovou tváří prolétl výraz, který nejspíš považoval za ďábelský. „Znám zkratku. Držte si klobouky, je to pořádný sešup.“

Viděl jsem, že Eliasovi zatrnulo. Jestli mu sešup z Labyrinthu nepřipadal jako sešup, co nás čeká teď! Ne, fotografie nemáme. Už na Zemi jsme si s Eliášem říkali, že si to chceme užít a ne promarnit půl času focením něčeho, co si můžeme stáhnout v mnohem lepší kvalitě z kdejakého serveru. Ostatně, žádná fotografie vám neukáže to, co se před námi otevřelo.

Vyfotit okraj propasti není oříšek. Ale pocit, kdy se k oné propasti rítíte a každá buňka v těle řve „ně“, ten chce zažít.

„Cha chá, přímo proti gradientu!“

Vůbec se mi nechtělo dělat „cha chá“, byla ve mně malá dušička. I Lucie, která tudy jistě nejela poprvé, přizpůsobila tvář barvě lékárníčky.

„Nebojte, kluci Max má auto pod kontrolou.“

„Já se nebojím,“ dělal ramena Elias. „Jen si dělám starosti, jak se vydrápeme zpět.“

„Zpátky to vezmem po serpentinách.“

„Vtip je v tom, že nesmíte moc brzdit,“ vysvětluje Ljapunov. „Jak dupnete na brzdu, šterk se utrhne pod koly a už sáňkujete. Za chvíli jsme dole.“

Opravdu, nakonec ta hrůza netrvala moc dlouho a za chvíli jsme projížděli mezi zavlažovanými poli.

„Elysejská pole,“ ukazovala Lucka kolem sebe. „Tady se pokoušíme přizpůsobit rostliny Marsu. ... A ony zase Mars sobě.“

„My víme, byli jsme tu na exkurzi se třídou. Proč se jim říká Elysejská? Elysejská planina je přece daleko.“

„Ten název jsem navrhl já, když jsme tu se švagrem dělali první průzkum,“ vložil se do hovoru Ljapunov. „Proti ostatní krajině nám

to tu připadalo jako ráj. Nakonec to snad i bude místo, odkud vzejde marťanský život.“

„Jak jsou dlouhá ta pole?“

„Neboj, za chvíli je necháme za sebou, chvíli budeme ještě klesat... Ale jenom pomalu,“ mírnil dopad neuvážených slov, když v zrcátku zahlédl naše obličej, „a už tam budem.“

Cesta zmizela, jediné vodítko bylo potrubí vedoucí vodu pro závlahový systém z níže položených, již zaplavených částí kaňonu. Nakonec se zastavilo i klesání. Rovina, která se před námi otevřela, nevypadala jako nic, co jsme zatím na planetě viděli. Žádné rozházené balvany, vystupující skály, žádný nepřehledný terén. Hladká rovina, nejvíce snad připomínající solné jezero. Dojeli jsme k jejímu okraji, kde se začínaly zvedat stěny údolí.

„Tak jsme tady. Nasaďte si masky, vystupujem.“

(Lucie)

Max je prostě jednička. Od rána ani trochu nevypadá jako starej jezevec, je plný elánu, vtipkuje. Dělá mu dobře, jak k němu kluci vzhlížejí. Jak začne vyprávět o utváření Marsu, ani nedutají. Zvlášť Eliase to bere. Prý je to jiné, než geologie ve škole. Tohle není jen bezduché memorování vzorců minerálů, tady přímo vidí, jak se všechny ty kameny vrstvily a kdo ví, co ještě vyváděly.

Třeba teď Max ukazuje rukama na to všechno kolem sebe. Hlasová membrána v dýchací masce trochu zkresluje jeho hlas, nízký atmosférický tlak také srozumitelnosti nepřidá, přesto je mu jasně rozumět. „Vidíte, tak tohle jsou typické naplaveniny. Proto ta hladká struktura. Je to trochu záhada. Podle stupně eroze odhaduji její stáří na mladší Amazonian...“

„Kdy už ale na Marsu voda nebyla,“ vpadl mu do řeči Elias.

Max se pousmál. „No právě. Buď jak buď, pro mne je to pokladnice. To, po čem chodíme, je vlastně rozpraskané ztvrdlé bláto. Víte, kluci,“ zasníl se, „na geologii mě vždycky braly hlavně chcípliny. Ani tady na Marsu jsem se nevzdal naděje, že objevím nějakého trilobita, že dokážu, že tu opravdu kdysi byl život.“

Vida, tak s tímhle se mi strejček nikdy nesvěřil.

„To bych chtěl moc, ale zkamenělé stopy po činnosti bakterií by mi stačily.“

Došli jsme k jedné prasklině. Byla zanesená pískem, ale i tak bylo zřejmé, kde materiál nepřemohl síly vzniklé odpařením vody.